

UCHWAŁA Nr LVII/347/2024

RADY GMINY W HUSZLEWIE

z dnia 11 marca 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r poz.40,572,1463,1688), art. 4¹ ust.2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r poz.2151) oraz art.10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2023 r poz.1939 / „Rada Gminy w Huszlewie uchwała , co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

Przewodniczący Rady Gminy

Grzegorz Wawryniuk

**Załącznik
do uchwały Nr LVII/347/2024
Rady Gminy w Huszlewie
z dnia 11 marca 2024 r.**

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla Gminy Huszlew
na rok 2024**

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA	3
II. UZALEŻNIENIA	5
III. DIAGNOZA I OPIS PROBLEMU	7
3.1. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży	7
3.2. Młodzi Polacy i alkohol	8
3.3. Młodzież z terenu gminy, a substancje psychoaktywne	9
3.4. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców gminy Huszlew.....	15
3.5. Diagnoza problemu narkotykowego w gminie Huszlew.....	17
3.6. Wnioski, problemy i potrzeby.....	18
3.7. Diagnoza problemów behawioralnych.....	19
3.7.1. Dorośli mieszkańcy gminy.....	19
3.7.2. Dzieci i młodzież.....	21
IV. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2022	24
V. PLAN RZECZOWO-FINANSOWY	28
VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU	29
VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI	29

I. PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r.poz.2151 z późn.zm.), organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust.1 ww. Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust.1 ww.Ustawy, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.¹:

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz

---

¹ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2469).

przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”.

Zgodnie z wolą władz gminy Huszlew elementem niniejszego Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn.zm.) również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a ww. Ustawy, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach gminnego programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. ww. Ustawy.

Oprócz obu ww. Ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), celem operacyjnym 2: Profilaktyka uzależnień.

II. UZALEŻNIENIA

Pod pojęciem **uzależnienia behawioralnego (czynnościowego)** rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykładami uzależnień behawioralnych są patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się, anoreksja.

Narkomania oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków, do których zaliczane są naturalne lub syntetyczne substancje, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego – oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju. Rozróżniamy narkotyki pochodzenia naturalnego, (opium, liście koki, konopie indyjskie czy grzyby halucynogenne) oraz otrzymywane w drodze laboratoryjnych procesów chemicznych (amfetamina, ecstasy, LSD). Środki psychoaktywne mogą powodować uzależnienie fizyczne i psychiczne oraz zaburzać czynności najważniejszych narządów i organów człowieka. Uzależnienie fizyczne polega na przystosowaniu (przyzwyczajeniu) organizmu do obecności określonego środka psychoaktywnego, a uzależnienie psychiczne oznacza poczucie potrzeby, przymus przyjmowania określonej substancji, aby zniwelować uczucie lęku, zagrożenia i stresu.

Zjawisko narkomanii implikuje poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w zakresie występowania chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne).

Należy również zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo, które jest związane z tzw. „**dopalaczami**”, szczególnie popularnymi w środowisku młodzieży. „Dopalacze” są środkami psychoaktywnymi i mogą wywoływać pobudzenie, halucynacje, stany euforii, obniżenia nastroju czy odurzenia. Dopalacze najczęściej składają się z kilku substancji co powoduje jednoczesne zaburzenia wielu funkcji ośrodkowego układu nerwowego, tym też różnią się od klasycznych narkotyków i na tym głównie polega ich niebezpieczeństwo.

Uzależnienie od alkoholu jest następstwem długotrwałego, szkodliwego spożywania alkoholu, w którym picie uzyskuje zdecydowane pierwszeństwo przed zachowaniami, które niegdyś były dla osoby pijącej ważniejsze. Osoba uzależniona odczuwa silny nieodparty przymus sięgania po alkohol, doświadczając wielu nasilających się dolegliwości fizycznych

i psychicznych po przerwaniu lub znacznym ograniczeniu picia (drżenie mięśniowe, wzmożona potliwość, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki), które ustępują po wypiciu kolejnej porcji alkoholu i pije alkohol inaczej, niż tego naprawdę pragnie (więcej i dłużej niż planuje, ma problemy z utrzymaniem zaplanowanej abstynencji). Od uzależnienia należy rozróżnić tzw. **ryzykowne spożywanie alkoholu**, czyli picie nadmiernych jego ilości (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że pojawią się one, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony. Natomiast **szkodliwe picie alkoholu** opisywane jest jako wzór picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

III. DIAGNOZA I OPIS PROBLEMU

Gmina wiejska Huszlew położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie łosickim. Wieś Huszlew jest siedzibą gminy, która zajmuje obszar około 118 km² i liczy około 2 834 mieszkańców (dane GUS z 2018 r.). Obszar gminy to 25 sołectw.

W celu przeprowadzenia diagnozy zagrożeń społecznych na terenie gminy Huszlew przeprowadzono **badanie ankietowe**, które objęło trzy wybrane grupy mieszkańców: uczniów szkoły podstawowej, dorosłych mieszkańców gminy oraz sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu. Łącznie w badaniu wzięło udział 232 osoby. Liczbowy rozkład poszczególnych grup przedstawia tabela poniżej.

Uczniowie Szkoły Podstawowej	Dorośli mieszkańcy gminy Huszlew	Sprzedawcy (punkty sprzedaży alkoholu)
126	100	6

Celem przeprowadzonych badań była przede wszystkim analiza wybranych problemów społecznych, takich jak:

- problem spożywania alkoholu zarówno przez dorosłych jak i młodzież, dostępność produktów alkoholowych na terenie gminy,
- problem przyjmowania narkotyków przez młodzież jak również ich dostępność na terenie gminy, opinie i postawy wobec substancji psychoaktywnych

Poruszona została także kwestia wiedzy odnośnie działań profilaktycznych dotyczących problemu alkoholowego, prowadzonych na terenie gminy. Aby analiza ta była bardziej miarodajna, badaniem objęto różne grupy wiekowe respondentów. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych na terenie gminy Huszlew.

3.1. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Zagrożenie dzieci i młodzieży substancjami psychoaktywnymi jest szczególnie niepokojącym zjawiskiem, mającym miejsce w dzisiejszej rzeczywistości. Wymaga ono diagnozowania i podejmowania środków zaradczych. Celem podjętych badań, była próba określenia obszaru zagrożenia substancjami psychoaktywnymi młodzieży wybranych szkół oraz rozmiaru badanego zjawiska. Szczególnie uzyskanie informacji na temat obecności substancji psychoaktywnych w środowisku młodych ludzi, ich poczucia zagrożenia oraz doświadczenia w tym zakresie. Problematyka badawcza koncentrowała się wokół zagadnień dotyczących przyjmowania substancji psychoaktywnych, głównie alkoholu i narkotyków, a także ich dostępności na terenie gminy. Respondenci pytani byli także o motywy sięgania po substancje oraz o opinie na temat ich rówieśników.

Grupę objętą badaniem na potrzeby diagnozy w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących stanowili uczniowie:

- ✓ Zespół Szkolno – Wychowawczy w Huszlewie
- ✓ Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Mostowie

Badanie zostało przeprowadzone na grupie badawczej liczącej łącznie 126 osób.

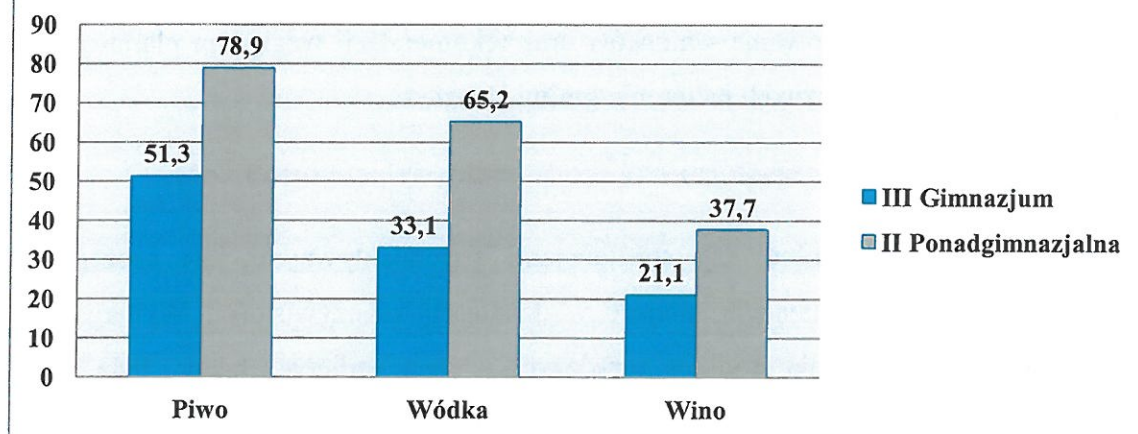
Badanie zostało przeprowadzone w IV kwartale 2019 roku, na terenie szkół w gminie Huszlew.

3.2. Młodzi Polacy i alkohol

Objęto badaniem uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych.

Dane zebrane w badaniu świadczą, iż najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo, w dalszej kolejności wódka i wino. 51,3% trzecioklasistów sięgało po piwo, 33,1% po wódkę i 21,1% po wino. Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych 78,9% piło piwo, 65,2% wódkę, a 37,7% wino w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem.

Używanie przez młodzież różnych rodzajów napojów alkoholowych

Zaprezentowane dane ilustrują skalę problemu związanego z używaniem alkoholu przez współczesną młodzież. Warto je traktować jako dyrektywę do intensyfikacji działań profilaktycznych w szkołach. Wynika z nich również, iż osoby pracujące z młodzieżą stają w obliczu nowych problemów wychowawczych. Picie alkoholu staje się bowiem zachowaniem powszechnym wśród młodzieży i nie dotyczy on już tylko tzw. trudnej młodzieży i osób dorastających w rodzinach dysfunkcyjnych. Poza tym w okresie ostatnich lat wzrosły wskaźniki picia alkoholu przez dziewczęta, nieznacznie tylko różniąc się od poziomu wskaźnika chłopców.

Młodzież pije z wielu różnych powodów. Najczęściej za przyczynę picia alkoholu uznaje się presję otoczenia i trudność radzenia sobie z sytuacjami namawiania przez rówieśników. Powodem mogą też być negatywne wzorce prezentowane przez dorosłych. Dzieci od małego patrzą na pijących rodziców i nabierają przeświadczenia, że to nic złego. Na pytanie dlaczego piją, często mówią, że alkohol pomaga im w pozbyciu się stresu i pozwala im zapomnieć o kłopotach w domu lub w szkole. Czasami robią to na złość rodzicom lub nauczycielom. Jest to czasami także forma zachowań autoagresywnych. Pijąc alkohol zyskują pozorne uznanie w oczach rówieśników. Jest to dla nich sposób na uzyskanie akceptacji kolegów i koleżanek. O powody sięgania po alkohol zapytani zostali także nasi młodzi respondenci.

Dla dzieci i młodzieży alkohol wydaje się atrakcyjny, bo uważają, że bez niego nie ma dobrej zabawy. Nie przejmują się zdrowiem, konsekwencjami uzależnienia i problemami, które może wywoływać, uważając że to ich nie dotyczy, a ponieważ brakuje im wiedzy na temat skutków oddziaływania alkoholu na organizm i psychikę człowieka, alkohol zbiera wśród młodzieży znaczne żniwo. Niestety nawet pomimo szeroko prowadzonych działań

profilaktycznych oraz prób przekazywania młodzieży wiedzy na temat skutków picia alkoholu, młodzi ludzie podejmują niewłaściwe decyzje.

3.3. Młodzież z terenu gminy, a substancje psychoaktywne

Zdecydowana większość młodych respondentów uważa, zresztą zgodnie z prawdą, że alkohol jest szkodliwy dla zdrowia – taką opinie wyraziło aż 95% uczniów. Należy zwrócić jednak szczególną uwagę, że nadal pewien procent ankietowanych uczniów nie widzi niebezpieczeństwa spożywania alkoholu, co może prowadzić do tego, że młodzi ludzie będą po alkohol sięgać.

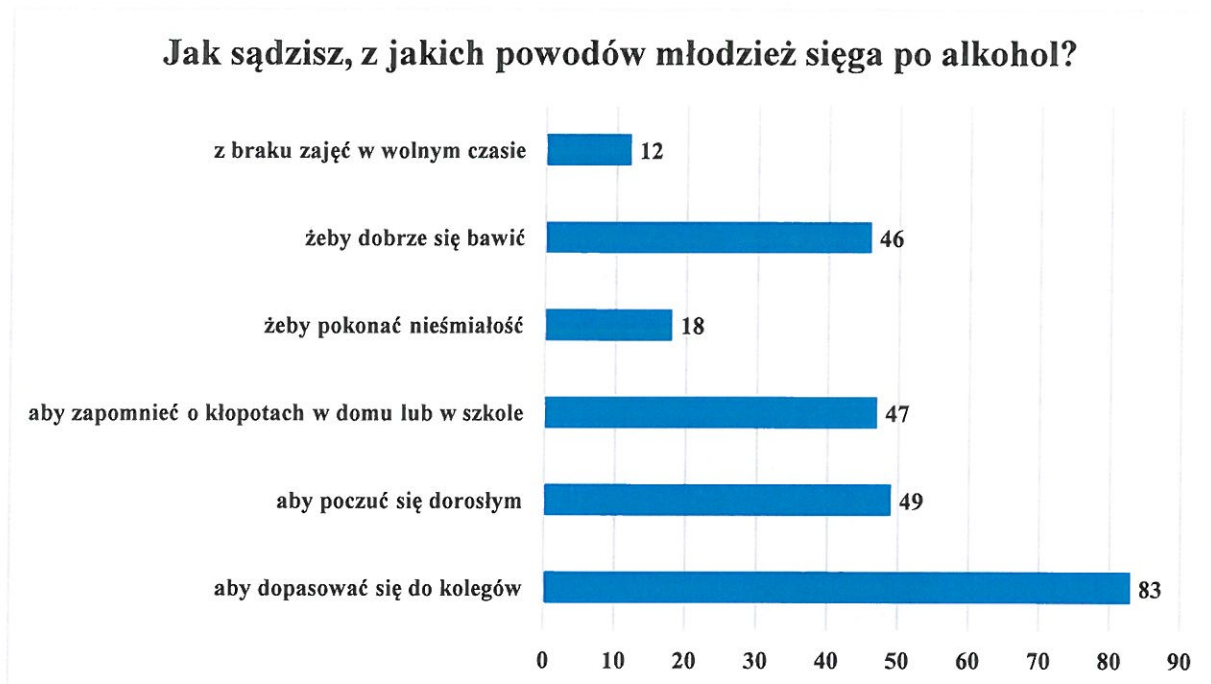
Młodzi respondenci uważają, iż alkohol zawarty w piwie jest inny i mniej groźny dla zdrowia niż w wódce.

Za mniej szkodliwy alkohol zawarty w piwie uznaje 37% uczniów. Można mówić o stosunkowo niewielkiej świadomości wśród badanej młodzieży, stąd też potrzeba przekazywania młodzieży rzetelnej wiedzy na ten temat.

Trzeba w tym miejscu nadmienić, że szkody zdrowotne mogą pojawić się także u osób, które piją tylko i wyłącznie piwo, z czego młodzież bardzo rzadko zdaje sobie sprawę. Obecnie wiek inicjacji alkoholowej drastycznie się obniżył, co istotne nadal się obniża, a jak donoszą najnowsze badania przypada obecnie na 12 rok życia, czyli szóstą klasę „podstawówki”.

Świadomie nikt nie sięga po alkohol po to, aby mieć problemy. Przeciwnie każdy, kto spożywa alkohol oczekuje korzyści, chce zaspokoić jakieś swoje potrzeby – chce poprawić sobie nastrój, ubarwić szarą codzienność, ułatwić kontakty towarzyskie, zrelaksować się,

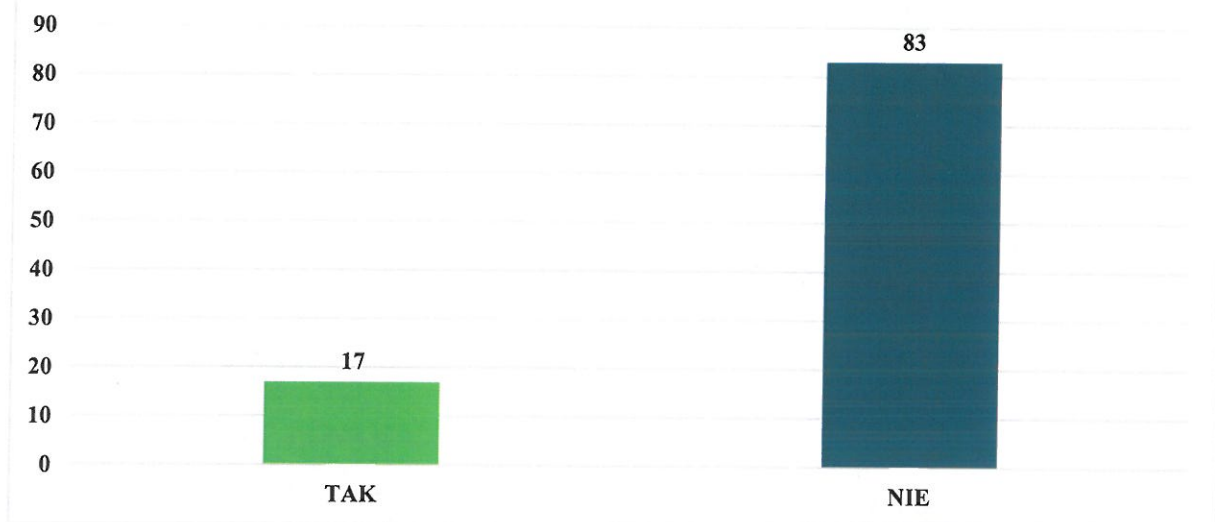
zapomnieć o problemach w życiu zawodowym/szkolnym czy prywatnym. Podobnie jest w przypadku ludzi młodych. Zapytani uczniowie” dlaczego ich zdaniem młodzież sięga po.

Wśród uczniów najwięcej osób jest zdania, że młodzież sięga po alkohol, aby dopasować się do kolegów – tak twierdzi 83% uczniów. Może to świadczyć o tym, że młodzież ma kłopot z radzeniem sobie z presją grupy oraz asertywną postawą wobec sytuacji namawiania przez kolegów/koleżanki do picia alkoholu. O chęci dobrej zabawy mówi także duża część badanej młodzieży – 46% uczniów szkoły podstawowej. Niestety jest też część młodzieży, która uważa alkohol za sposób na radzenie sobie z problemami w domu czy w szkole – 47% uczniów jest tego zdania. Duży procent ankietowanych uważa sięganie po alkohol jako sposób, by poczuć się dorosłym – 49% wskazań.

Osobiste kontakty młodzieży z alkoholem, dlatego zostali zapytani o to "czy kiedykolwiek pili jakiś napój alkoholowy."

Czy kiedykolwiek piłeś/piłaś alkohol?

Otrzymane wyniki są bardzo niepokojące, gdyż już wśród uczniów szkoły podstawowej są osoby, które piły alkohol i to 17%. Trzeba zaznaczyć, że ankietowaniu uczniowie to osoby do około 16 roku życia. Oznacza to, iż alkohol jest niestety rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród badanej grupy młodzieży.

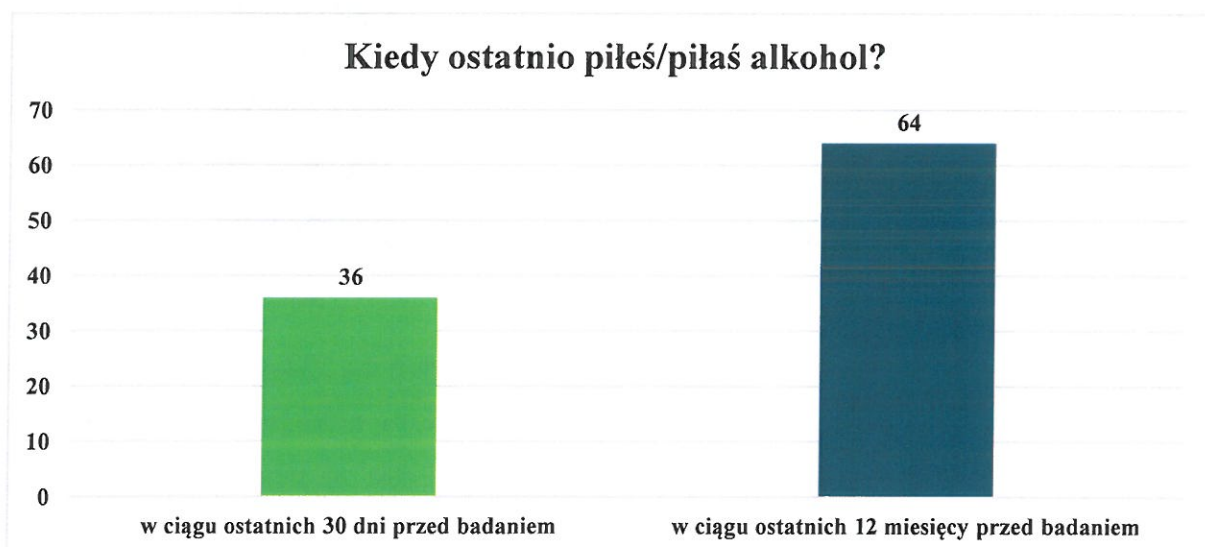
Jeśli chodzi o okoliczności pierwszego kontaktu z alkoholem, na szczególną uwagę zasługuje fakt, że część respondentów przyznała, że po raz pierwszy piła z osobami dorosłymi – 10% uczniów po raz pierwszy piło z rodzicami. Największa natomiast część młodych ludzi deklaruje, że po raz pierwszy piła alkohol ze swoimi rówieśnikami – 35% udzieliło takiej odpowiedzi.

Z kim po raz pierwszy piłeś alkohol?

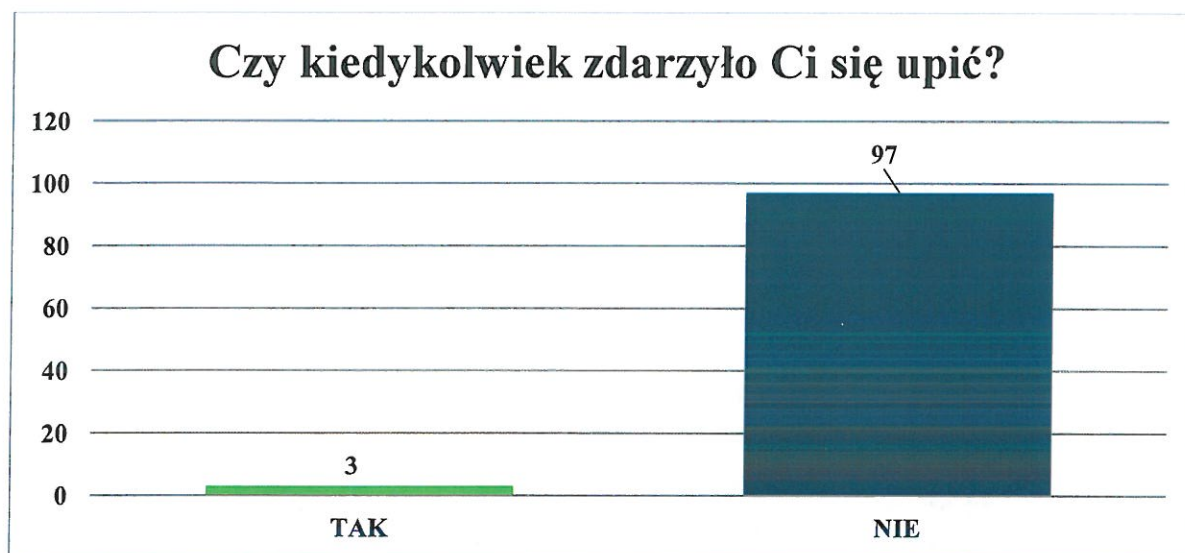

Wyniki te wskazują, że istnieje pewne przyzwolenie na spożywanie alkoholu wśród osób dorosły oraz w rodzinie, co może być bardzo szkodliwe i nieodwracalne

w skutkach. Alkohol, obok nikotyny, staje się coraz bardziej akceptowaną społecznie substancją psychoaktywną, a jego picie przez nieletnich pomimo wielu rygorystycznych przepisów, staje się na tyle popularne, że niestety przestaje budzić sprzeciw u dorosłych. Bezspornie należy reagować na zaistniałą sytuację.

Dość duża część młodzieży deklaruje bieżące używanie alkoholu. Takiej odpowiedzi udzieliło 36% uczniów szkoły podstawowej. Picie alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy zadeklarowało 64% uczniów.

Niestety już wśród uczniów szkoły podstawowej są osoby, które zadeklarowały, że zdarzyły im się incydenty upicia się – 3% uczniów udzieliło takiej odpowiedzi.

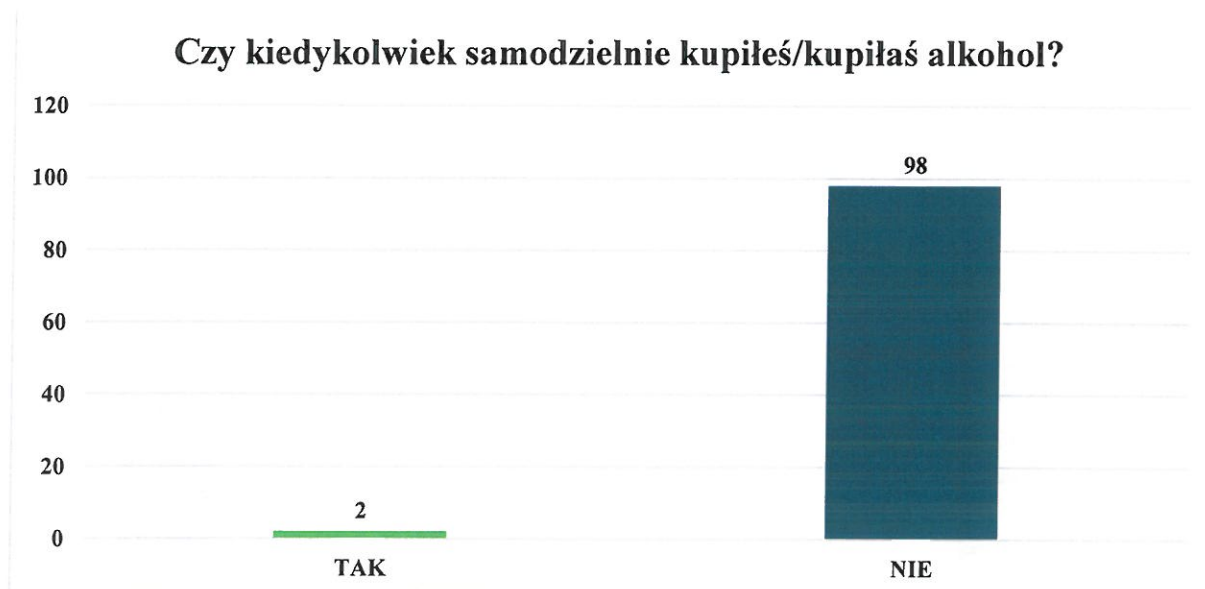
Młodzież, a nierzadko nawet osoby dorosłe uważają piwo za napój na tyle lekki i niegroźny, że spokojnie można je pić w dużych ilościach. Młodzi ludzie zostali zatem zapytani

o rodzaj alkoholu po jaki sięgają najczęściej. Na pytanie odpowiadali uczniowie, którzy zadeklarowali kontakt z alkoholem, jednak wybierali często więcej niż jedną odpowiedź.

Największy odsetek badanej młodzieży wskazał na piwo jako alkohol spożywany najczęściej – 67% uczniów wskazało na ten alkohol. Fakt ten potwierdza się w ogólnopolskich badaniach, gdzie pierwsze miejsce jeśli chodzi o rodzaj spożywanego alkoholu już od wielu lat zajmuje piwo. Niepokojące jest także to, że 18% młodych ludzi wskazało na wódkę, a więc alkohol wysokoprocentowy.

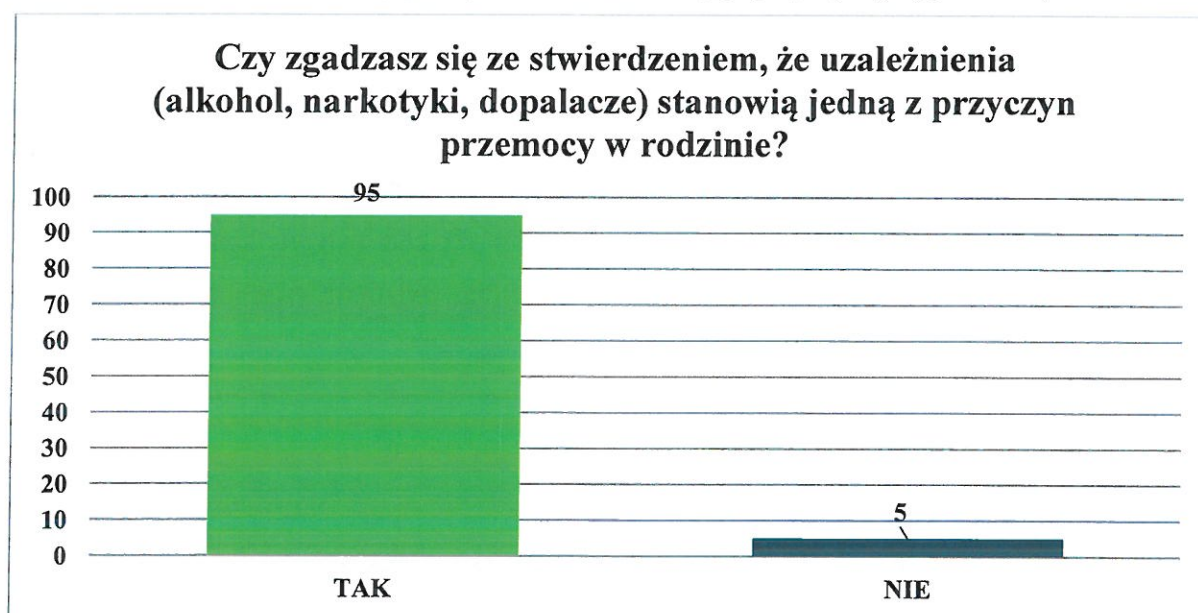
Natomiast kwestię tego, czy kiedykolwiek samodzielnie kupili alkohol. Jak się okazuje sytuacje samodzielnego zakupu alkoholu zdarzały się już wśród uczniów szkoły podstawowej – 2% uczniów tak zadeklarował. Świadczyć to może o tym, że prawo dotyczące zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim nie jest do końca na terenie gminie Huszlew respektowane. Należy zatem wzmacniać tendencję kontroli i dążyć do całkowitego zaniku incydentów sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. Należy podjąć działania informacyjne dotyczące aspektów prawnych sprzedaży alkoholu wśród sprzedawców.

Dlatego tak ważna jest kontrola sprzedaży alkoholu, zwłaszcza jeśli chodzi o osoby młode.

Działania mające na celu ochronę dzieci przed zgubnymi skutkami picia alkoholu są zatem wyzwaniem dla rodziców, opiekunów, nauczycieli i pracowników ochrony zdrowia. Należy wykorzystać każdą okazję do kształtowania prawidłowej postawy młodych ludzi ukierunkowanej na zdrowy styl życia.

Młodzi ludzie uważają, „czy uzależnienia mogą być przyczyną przemocy w rodzinie”.

Bardzo duża część młodzieży jest zadania, że uzależnienia są jedna z przyczyn przemocy w rodzinie – 95% jest tego zdania, co zresztą oczywiście jest zgodne z prawdą.

Faktycznie uzależnienia występujące w rodzinie bardzo często współistnieją ze zjawiskiem przemocy, ale też należy pamiętać, że jest to tylko jedna z przyczyn i zazwyczaj nie jedyna.

3.4. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców gminy Huszlew

Temat i cel badania

Głównym celem badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych zagrożeń i problemów społecznych, przede wszystkim problemu alkoholowego, zjawiska używania narkotyków, zjawiska przemocy, a także oszacowanie skali występowania tych zjawisk w badanej gminie.

Badana populacja

Badaniem objęta została grupa 100 dorosłych mieszkańców gminy Huszlew, z czego 71% stanowiły kobiety, natomiast pozostałe 29% stanowili mężczyźni.

Miejsce i termin badań

Badanie przeprowadzone zostało w IV kwartale 2019 roku na terenie gminy Huszlew.

Rezultaty badań

Najważniejsze problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców

Jako najważniejszy problem mieszkańcy wskazali alkoholizm, kryzys moralny oraz picie alkoholu przez młodych ludzi. Na kolejnych miejscach znalazły się: narkomania/dopalacze, przestępczość, przemoc i agresja na ulicy, bezrobocie, przemoc w rodzinie, spadek stopy życiowej, zły stan zdrowia społeczeństwa oraz sytuacja mieszkaniowa. Pierwsze trzy pozycje wskazane przez mieszkańców gminy Huszlew, wyraźnie wskazują kierunek działań jakie powinny zostać podjęte na terenie gminy odnośnie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Problem przemocy, pomimo wielu działań zakrojonych na szeroką skalę, jest w Polsce nadal bardzo aktualny, co widać w otrzymanych wynikach badań. Działania mające na celu wyeliminowanie zachowań przemocowych zwłaszcza pośród dzieci i młodzieży i wobec nich, są niestety niewystarczające. Dlatego należy skupić się na działaniach profilaktycznych mających na celu zmniejszenie liczby osób, które doznają przemocy, edukowanie w zakresie reagowania i pomocy ofiarom.

Spożywanie alkoholu oraz związane z nim inne problemy społeczne

Dorośli mieszkańcy gminy zostali zapytani o to, czy alkohol zawarty w piwie jest inny i jednocześnie mniej szkodliwy niż w wódce.

W badanej grupie dorosłych 91% uważa, że alkohol zawarty w piwie jest tak samo szkodliwy, natomiast 9% uważa, że jest on inny niż w wódce i tym samym mniej szkodliwy.

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że bez znaczenia jest fakt w jakim napoju alkohol się znajduje – jest to ta sama substancja, a różnica polega jedynie na zmiennej ilości czystego alkoholu czyli zawartości procentowej w różnych napojach alkoholowych. Według badanych o określenie, czy uważają, że dostęp do alkoholu powinien być ograniczony i kontrolowany czy też alkohol jest towarem takim jak każdy inny, i zasady jego sprzedaży nie powinny być w żaden sposób ograniczane.

Zdania dorosłych w kwestii działań podejmowanych przez samorząd podzieliły się, jednak zdecydowanie większa część ankietowanych, bo 80% wie jakie działania są podejmowane przez lokalne władze, w celu rozwiązywania problemów alkoholowych, natomiast 20% nie posiada takich informacji. Należałoby więc zwrócić szczególną uwagę na zwiększenie dostępności i rozpowszechnianie informacji dotyczących prowadzonych na terenie gminy działań.

Bardzo duża część dorosłych mieszkańców gminy, bo aż 86% oczekuje od lokalnych władz podjęcia działań, mających na celu ograniczenie problemów alkoholowych, natomiast 14% takich działań nie oczekuje.

Wśród najczęściej wymienianych działań, jakie powinny zostać podjęte przez władze lokalne, respondenci wskazali na pierwszym miejscu udzielanie pomocy osobom i rodzinom, których ten problem dotyczy, następnie kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, działania edukacyjne i profilaktyczne oraz karanie sprzedawców, którzy łamią przepisy. Trzeba zaznaczyć, że respondenci wybierali niejednokrotnie kilka wymienionych działań. Trzy osoby uważają, że żadne działania nie powinny być podejmowane, ponieważ nie przynoszą oczekiwanego rezultatu.

Można stwierdzić, że problem picia alkoholu przez osoby dorosłe na terenie gminy Huszlew jest umiarkowany. Konieczne jest jednak podejmowanie działań w kierunku ciągłego jego zmniejszania.

Zjawisko nadużywania alkoholu niestety niezwykle często łączy się z agresywnym zachowaniem, także w miejscach publicznych, które mogą przejawiać się w formie bójek, wyzwisk, awantur czy pobic.

3.5. Diagnoza problemu narkotykowego w gminie Huszlew

W zakresie przeciwdziałania narkomanii Gmina Huszlew prowadzi profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i wychowawczą skierowaną do dzieci i młodzieży i ich rodzin oraz edukację publiczną skierowaną do przedstawicieli różnych zawodów, instytucji, a zwłaszcza w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Huszlew a w szczególności młodzież szkolna, rodziny osób dotkniętych problemem narkomanii oraz osoby uzależnione od środków psychoaktywnych. Podczas planowania, a następnie realizowania działań profilaktycznych, szczególna uwaga kierowana jest na dzieci i młodzież. Obecnie wszystkie placówki oświatowe działające na naszym terenie realizują zadania prewencyjne, dotyczące zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyczne, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświatowym. Zgodnie z tymi programami szkoły prowadzą działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną skierowaną do dzieci i młodzieży. W szkołach prowadzone są pogadanki oraz spotkania mające na celu uzmysłowić dzieciom skutki i konsekwencje spożywania środków psychoaktywnych.

W roku 2019 na terenie Gminy Huszlew została przeprowadzona Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych polegająca na przeprowadzeniu między innymi wśród dzieci i młodzieży oraz mieszkańców Gminy Huszlew badań ankietowych, które pozwoliły na sformułowanie wniosków dotyczących występowania problemów społecznych w Gminie.

Z danych uzyskanych od podmiotów realizujące na terenie Gminy Huszlew działania w zakresie narkomanii wynika, iż do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie interwencji w sprawie osób uzależnionej od środków psychoaktywnych jak również nie stwierdzono przypadków wystąpienia problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych wśród uczniów.

3.6. Wnioski, problemy i potrzeby

W podsumowaniu badań przeprowadzonych na terenie gminy Huszlew można wyróżnić kilka głównych problemów, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostały podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające szczególnej uwagi.

1. Analizując wyniki badań, przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy można wnioskować, że najważniejszy zdaje się być problem picia alkoholu – 17% uczniów

deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Co się z tym zapewne wiąże, duża część badanej młodzieży (37% uczniów) jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż napojów wysokoprocentowych. Podobnego zdania jest niestety także 9% ankietowanych dorosłych oraz 17% sprzedawców napojów alkoholowych. Dodatkowo już wśród uczniów szkoły podstawowej są osoby deklarujące picie bieżące, a także przyznające się do incydentów upijania się (3%). Jest to alarmujący sygnał aby podjąć zwiększyć działania z zakresu profilaktyki wśród młodzieży.

2. Szczególną uwagę trzeba też zwrócić na fakt, iż część młodych respondentów deklaruje, że po raz pierwszy alkohol pili z rodzicami – takiej odpowiedzi udzieliło 10% uczniów lub z innymi dorosłymi członkami rodziny – 20% wskazań młodych ludzi (uczniowie, którzy wcześniej deklarowali inicjację alkoholową). Można zatem mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie wśród młodzieży. Dodatkowo młodzi ludzie traktują dorosłych jako pewien wzór, a młodzi ludzie uważają, że młodzież sięga po alkohol także po to, by poczuć się dorosłym – 49% tak uważa. Dlatego ważne zdaje się być skierowanie działań edukacyjnych także w stronę dorosłych mieszkańców, ponieważ żadne działania profilaktyczne nie przyniosą zamierzonych rezultatów, jeśli podstawowa instytucja profilaktyczna jaką są rodzice będzie dawała przyzwolenie na zachowania ryzykowne wśród młodych ludzi.
3. Duży odsetek młodych ludzi po raz pierwszy sięga po alkohol w towarzystwie rówieśników - 35% udzieliło takiej odpowiedzi. Istotne są również powody sięgania po alkohol przez młodzież, ponieważ największa część respondentów jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 83% uczniów jest takiego zdania, dlatego ważne, aby w działaniach profilaktycznych uwzględnić także nabywanie umiejętności psychospołecznych, jak np. asertywność, radzenie sobie z presją grupy. Tym bardziej, że młodzi ludzie samodzielnie wymieniając przyczyny sięgania po alkohol wymieniali „chęć popisania się przed innymi” lub „grę w wyzwania”. Alkohol jest także przez młodych ludzi traktowany jako sposób na dobrą zabawę (46% uczniów wyraziło taką opinię), dlatego ważne jest, by wyculić rodziców i innych dorosłych na to, w jaki sposób młodzież spędza czas wolny. Bardzo niepokojącym sygnałem, jest informacja, że młodzież uważa alkohol za sposób radzenia sobie z problemami w domu lub w środowisku rodzinnym. Należy zatem uczyć zwłaszcza rodziców, by nie bagatelizowali problemów młodych ludzi i szukali wraz z nimi pomocy.
4. Dorośli mieszkańcy gminy Huszlew jako jedne z najważniejszych problemów w środowisku lokalnym wskazali alkoholizm, kryzys moralny oraz picie alkoholu przez młodych ludzi. Zwiększenie działań mających na celu ograniczenie problemów

alkoholowych (86% wyraziło taką opinię), a jednocześnie 20% dorosłych mieszkańców nie wie jakie działania podejmują lokalne władze, by wyeliminować ten problem.

Istotne jest także zwrócenie uwagi na sprzedaż alkoholu na terenie gminy oraz zaostrzenie kontroli sprzedaży. Sami sprzedawcy twierdzą, że sprawdzają dokument tożsamości. Natomiast kilku uczniów deklaruje, że samodzielnie kupiło alkohol. Dodatkowo sprzedawcy przyznają, że dochodzi do sytuacji picia alkoholu w obrębie ich punktów.

3.7. Diagnoza problemów behawioralnych

3.7.1 Dorośli mieszkańcy gminy

Badania miały charakter anonimowej elektronicznej ankiety i obejmowały mieszkańców z terenu gminy Huszlew, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział łącznie 50 osób. Badaniem objęto 37 kobiet i 13 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 41 lat.

- ✓ Uzależnienia do substancji zostały przez respondentów ocenione jako zagrażające życiu (narkomania - 87%, alkoholizm - 64%), podczas, gdy nikotynizm (36%) oraz uzależnienia od czynności, takie jak siecioholizm (23%) czy uzależnienie od hazardu uznała za zagrożenie dla zdrowia i życia ok 1/3 respondentów. Zaburzenia odżywiania, należące do uzależnień behawioralnych wskazało 45% badanych jako zjawisko zagrażające życiu. Warto zwrócić uwagę na fakt, że pozostałe z wymienionych uzależnień behawioralnych zostały przez badanych ocenione jako umiarkowanie groźne przyzwyczajenie: zakupoholizm (30%), pracoholizm (23%) czy seksoholizm (19%). Powyższe wyniki mogą świadczyć o umiarkowanej świadomości badanych mieszkańców na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą poszczególne uzależnienia od czynności.
- ✓ 68% respondentów potwierdziło, że wiedzą czym są uzależnienia behawioralne. 32% badanych przyznało, że nie mają takiej wiedzy.
- ✓ W opinii pełnoletnich mieszkańców gminy Huszlew najpoważniejszymi uzależnieniami behawioralnymi są: uzależnienie od komputera i Internetu - siecioholizm (łącznie 81%) oraz pracoholizm (łącznie 47%). Pozostałe uzależnienia od czynności zostały przez mieszkańców ocenione jako mało istotne: seksoholizm (łącznie 81%), hazard (79%) zakupoholizm (łącznie 66%) a także zaburzenia odżywiania (66%).

- ✓ Badani respondenci najczęściej grają w gry liczbowe Totalizatora Sportowego np. Lotto czy Multi Multi (75%) oraz w zdrapki (38%). Jedna czwarta badanych gra w gry loteryjne w radiu lub w telewizji.
- ✓ 50% respondentów twierdzi, że gra w gry na pieniądze, bo jest to rozrywka, sposób na nudę. Co czwarty badany (25%) deklaruje, że chce zasilić domowy budżet i tyle samo, potrzebuje pieniędzy na jakiś „ekstra” wydatek oraz chce zasilić domowy budżet. Wśród powodów grania badani wskazywali także, że lubią towarzyszące grze emocje (25%), grają z przyzwyczajenia (13%) a mają przeczucie, że czeka ich wysoka wygrana (4%).
- ✓ 23% badanych uważa, że czasami trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, aby móc zainwestować w grę, natomiast 43% nie wierzy w to, że na takich grach można dużo zarobić. Ponad połowa badanych (60%) nie podziela zdania, że można się odegrać, nawet jeśli chwilowo się przegrywa. Powyższe wyniki świadczą o wysokiej świadomości mieszkańców gminy Huszlew na temat specyfiki uzależnienia od hazardu.
- ✓ Łącznie 95% respondentów uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze.
- ✓ 51% badanych uważa, hazard to szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzista to osoba uzależniona od gier. 19% określa hazard jako każde zachowanie wiążące się z nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzistę jako ryzykanta, tyle samo badanych jako gry na pieniądze a hazardzistę jako osobę grającą w takie gry. Zdaniem 9% mieszkańców gminy hazard to szczególny rodzaj gier na pieniądze: gra się o duże stawki, a hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty. Niewielki odsetek badanych respondentów rozumie to jeszcze inaczej (2%).
- ✓ 55% badanych mieszkańców gminy korzysta ze smartfona w celu przeglądania mediów społecznościowych lub stron internetowych do 2 godzin dziennie. Kolejne 19% twierdzi, że te aktywności zajmują im od 2-4 godzin dziennie. 9% respondentów przyznaje, że spędza na tej aktywności od 4 do 6 godzin dziennie, a 4% - więcej niż 6 godzin dziennie. W ogóle nie korzysta ze smartfona 13% badanych.
- ✓ Mieszkańcy Gminy Huszlew w większości wskazywali, że nie odczuwają obawy o to, że ominie ich jakaś ważna informacja, gdy nie monitorują wydarzeń przy użyciu smartfona czy komputera (81%). Jednakże, 13% respondentów przyznała, że miewa takie obawy, przez co odczuwa potrzebę stałego monitorowania tego, co się dzieje za pośrednictwem telefonu komórkowego lub komputera. Zdecydowana większość mieszkańców prezentuje właściwą postawę wobec mediów społecznościowych.

- ✓ 13% badanych mieszkańców przyznaje, że zdarzają im się niekontrolowane zakupy (w tym także zakupy on-line), po których miewają poczucie winy. Jednakże w większości problem ten nie dotyczy mieszkańców gminy Huszlew (81%).
- ✓ Ponad połowa badanych mieszkańców gminy Huszlew (łącznie 79%) uważa, że można uzależnić się od pracy. Przeciwnego zdania jest 15% ankietowanych.

3.7.2. Dzieci i młodzież

W badaniu wzięli udział uczniowie klas 6-8 ze szkół podstawowych w gminie Huszlew. Łącznie w badaniu wzięło udział 66 uczniów.

- ✓ Wśród uczniów z gminy Huszlew popularne jest uzależnienie od Internetu wskazuje na to 74% ankietowanych, 71% badanych wskazuje uzależnienie od ćwiczeń.
- ✓ W opinii badanych uczniów pozostałe problemy takie jak hazard, zakupoholizm, zaburzenia odżywiania czy pracoholizm raczej nie występują w ich otoczeniu.
- ✓ Uczniowie z gminy Huszlew sporo czasu spędzają na korzystaniu z telefonu. 36% uczniów korzysta z telefonu do czterech godzin dziennie, 20% - do 6 godzin. 17 % uczniów spędza przed ekranem smartfona powyżej sześciu godzin, za to 30% ogranicza używanie telefonu do maksymalnie dwóch godzin dziennie. 2% uczniów deklaruje, że nie posiada smartfona.
- ✓ Niemal jedna trzecia (29%) uczniów z gminy Huszlew spędza przed komputerem do dwóch godzin dziennie. 23% uczniów deklaruje, że korzysta z komputera kilka razy w tygodniu a 14% do 4 godzin. Powyżej 6 godzin korzysta zaledwie 6% badanych uczniów. Natomiast 25% uczniów nie spędza czasu przed komputerem.
- ✓ Głównie uczniowie korzystają z komputera w domu (94%). 3% badanych uczniów korzysta z komputera u znajomych, 2% badanych zadeklarowało, że korzysta z komputera w szkole i tyle samo w kawiarence.
- ✓ Wśród najczęściej wymienianych powodów korzystania z komputera znalazły się: słuchanie muzyki (65%), oglądanie filmów (62%), kontakty ze znajomymi (61%), nauka (56%) oraz granie w gry on-line (55%). Poza tym uczniowie wykorzystują komputer do poznawania nowych osób (18%) oraz robienia zakupów on-line (12%) a także 2% do prowadzenia własnego bloga lub strony. 12% uczniów wskazało na inne formy spędzania czasu przed komputerem.
- ✓ 44% badanych uczniów przyznaje, że nigdy nie próbowali się w tym zakresie ograniczać. 45% twierdzi, że podejmowali takie próby z pozytywnym skutkiem, a 11% - tak, ale nie bez powodzenia.

- ✓ 35% uczniów codziennie poświęca 1-3 godzin na graniu w gry komputerowe, 24% gra do godziny dziennie a kolejne 12% od 3-6 godzin dziennie. 23% badanych w ogóle nie gra w gry na komputerze. Powyżej 6 godzin dziennie gra w gry bardzo niewielki odsetek uczniów (6%).
- ✓ Większość badanych uczniów z gminy Huszlew nie grała nigdy w gry na pieniądze (80%). 6% badanych deklaruje, że grało jeden raz a powyżej łącznie 14% badanych uczniów.
- ✓ Wśród uczniów z Gminy Huszlew najpopularniejszymi grami hazardowymi okazują się być zdraпки (12%), loterie i konkursy smsowe (15%) oraz inne, niewymienione rodzaje gier hazardowych, które zadeklarowało 54% badanych uczniów. Mniejszą popularność mają gry i zakłady (8%), Automaty z niskimi wygranymi (8%). Warto zauważyć, że spośród uczniów, którzy zaznaczyli w ankiecie, że grywają w gry hazardowe, 8% odpowiedziało, że nie grała w żadną z wymienionych gier w ciągu ostatnich 12 miesięcy.
- ✓ Jeśli chodzi o rodzaje gier hazardowych to badani uczniowie z Gminy Huszlew wskazywali najczęściej, że grają w gry na pieniądze, ponieważ chcą mieć więcej pieniędzy na codzienne wydatki (38%). Poza tym, respondenci wskazywali, że grają w gry hazardowe, ponieważ lubią towarzyszące grze emocje (31%), mają przecucie, że czeka ich duża wygrana (31%) oraz jest to dla nich sposób na nudę (31%). Mniejszy odsetek badanych wskazywał na powody grania w gry hazardowe takie jak: „pomaga mi to, gdy jestem zestresowany” (15%), „przyzwyczailem się w ten sposób spędzać czas” (8%).
- ✓ Niemal trzy czwarte badanych uczniów nie korzystała nigdy z formy „rozrywki” jaką jest gra na automatach. Natomiast 23% badanych deklaruje, że grało kilka razy, 4% uczniów wiele razy.
- ✓ Zdecydowana większość (92%) uczniów nigdy nie brała udziału w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję czy operatorów telefonicznych, w których wysła się płatne smsy. 6% przyznaje, że zdarzyło im się kilka lub wiele razy wziąć udział w tego typu konkursach.
- ✓ Większość uczniów (86%) uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze. 8% twierdzi, że jest to raczej niemożliwe, a kolejne 6% nie ma zdania na ten temat.
- ✓ 41% badanych uczniów uważa, że hazard to szczególny rodzaj gier, gdzie gra się o duże stawki, a hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty. 35% uczniów jest zdania, że hazard to gry na pieniądze, a hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze. 14% uczniów określa hazard jako szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzistę jako osobę uzależnioną od gier. Niewielka grupa, bo 3% badanych uczniów poprzez hazard rozumie każde zachowanie wiążące się z

nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzista określa jako ryzykanta. 8% przyznaje, że rozumie to w jeszcze innych sposób.

IV. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2024 .

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i -zagrożonych uzależnieniem

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin poprzez zatrudnienie w nim różnych specjalistów, szczególnie terapeuty uzależnień oraz zapewnienie środków na utrzymanie punktu.
2. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków na badanie prowadzone przez lekarza biegłego celem uzyskania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania rodzaju zakładu leczniczego:
  - ✓ ułatwienie osobom uzależnionym kontaktu z placówkami leczniczymi;
  - ✓ udzielanie porad i informacji w zakresie możliwości podjęcia leczenia;
  - ✓ wskazywanie form leczenia:
    - informacja o konsekwencjach uzależnienia i możliwościach leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin,
    - wstępne przygotowanie do terapii.
3. Podejmowanie przez Komisję czynności związanych z przyjmowaniem i realizacją wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu, narkotyków.
4. Współpraca z Ośrodkami Terapeutycznymi w celu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
5. Wspieranie inicjatyw propagujących abstynencję młodzieży do 18 roku życia, oraz działania mające na celu propagowanie trzeźwości wśród dorosłych.
6. Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej oraz ich rodzinom.

7. Bieżąca współpraca z poradniami i ośrodkami leczenia odwykowego oraz Sądem Rodzinnym.
8. Działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku podania się leczeniu, w tym kierowanie na leczenie odwykowe i finansowanie badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
9. Finansowanie opłat sądowych od postępowań wszczętych na wniosek komisji alkoholowej.

II. Udzielanie rodzinom w których występują problemy z uzależnieniami pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

1. Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej we współpracy z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, policją.
2. Dofinansowanie organizacji warsztatów profilaktycznych z zakresu uzależnień i przemocy.
3. Świadczenie pomocy dla ofiar przemocy w Punkcie Konsultacyjnym.
4. Realizacja i dofinansowanie programów profilaktycznych oraz zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy.
5. Szkolenia dla przedstawicieli placówek i instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy domowej.
6. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, np. zapewnienie pomocy terapeutycznej dla:
  - a) osób doznających przemocy, np. psycholog w Punkcie Konsultacyjnym,
  - b) osób stosujących przemoc, np. specjalista w Punkcie Konsultacyjnym.
  - c) edukacja publiczna poprzez zakup ulotek, broszur i poradników.
  - d) finansowanie szkoleń, kursów dla osób realizujących gminny program profilaktyki i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
  - e) organizowanie lub finansowanie zajęć, spotkań mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych i świadomości rodziców dotyczących problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz przemocy.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania

**dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo —
wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

1. Realizowanie i finansowanie programów profilaktycznych w szkołach, zwłaszcza rekomendowanych (www.ore.edu.pl) długotrwałych, z uwzględnieniem udziału nauczycieli i rodziców (a w tym edukowanie w zakresie zagrożeń jakie niosą poszczególne uzależnienia od czynności w szczególności zwrócenie uwagi na uzależnienie od Internetu oraz uzależnienie od ćwiczeń fizycznych).
2. Organizowanie i finansowanie skutecznych strategii profilaktycznych takich jak np. trening kompetencji psychospołecznych, czyli naukę:
  - ✓ radzenia sobie z emocjami i stresem;
  - ✓ porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych;
  - ✓ podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów;
  - ✓ twórczego i krytycznego myślenia;
  - ✓ samoświadomości i empatii.
3. Promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, w szczególności przez realizację pozalekcyjnych zajęć w tym zajęć sportowych promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, wolny od używek i przemocy.
4. Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym.
5. Organizowanie lub udział w konkursach o tematyce profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania agresji, przemocy.
6. Zakup i dystrybucja specjalistycznej literatury oraz materiałów informacyjno - edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie w celu rozpropagowania ich wśród uczniów, nauczycieli oraz mieszkańców.
7. Finansowanie szkoleń dla pracowników oświaty w zakresie przemocy, uzależnień.
8. Finansowanie warsztatów, spektakli i zajęć profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców.
9. Organizowanie pogadarek profilaktycznych.
10. Wspieranie organizacji imprez kulturalno-wychowawczych i sportowych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, zdrowy styl życia wolny od uzależnień i przemocy.

11. Edukacja publiczna (np., informacje na stronie internetowej, organizowanie konferencji/debat, spotkań, itp.).
12. Udział dzieci i młodzieży w konkursach i kampaniach propagujących zdrowy styl życia, trzeźwość i życie bez przemocy i używek.
13. Szkolenie sprzedawców w zakresie zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
14. Poprawy funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej np. boiska, sali gimnastycznej poprzez zakup wyposażenia do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych podczas, których promujący jest aktywny i „zdrowy styl życia” wolny od przemocy i uzależnień.
15. Podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

1. Dofinansowywanie warsztatów, obozów terapeutycznych i szkoleń dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Dofinansowywanie wyjazdów, spotkań profilaktycznych promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy tryb życia wolny od używek.
3. Dofinansowywanie wyjazdów, spotkań profilaktycznych promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy tryb życia niewykorzystującym ciągłego przebywania w cyberprzestrzeni.
4. Współpraca z Kościołem Katolickim w sferze działalności na rzecz profilaktyki i promowania postaw trzeźwościowych.
5. Wspieranie organizowanych uroczystości podtrzymujących trzeźwy styl życia .
6. Doposażanie instytucji realizujące zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w materiały niezbędne do realizacji zadań, pokrywanie kosztów udziału w wykładach ,szkoleniach ,konferencjach, sympozjach, których tematem jest problematyka uzależnień, ochrona przed przemocą i wykluczeniem społecznym.
7. Bieżące zakupy niezbędne do funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

8. Upowszechnianie, wspieranie oraz dofinansowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego np. imprez i spotkań mających na celu promocję zdrowego stylu życia bez uzależnienia, agresji i przemocy.
9. Nawiązanie współpracy z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o policji i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podejmowanie działań na rzecz przestrzegania przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
3. Podejmowanie działań mających na celu wskazanie osoby występującej przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w związku z naruszeniem ustawy.

VI. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego:

1. wspieranie działalności stowarzyszeń przeciwdziałających powstawaniu uzależnień, propagujących zdrowy styl życia;
2. udzielanie pomocy organizacyjnej i materialnej organizacjom społecznym, których celem jest krzewienie abstynencji od środków psychoaktywnych, zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej, wspieranie organizacyjne i finansowanie instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia.

V. PLAN RZECZOWO-FINANSOWY

1. Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pozyskiwane będą z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Harmonogram realizacji zadań na rok 2024 określa plan rzeczowo finansowy w poniższym brzmieniu .

Plan wydatków finansowych Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2024

Lp.	Rodzaj zadania	Kwota /zł/
1.	<p>Finansowanie, wspieranie i rozwijanie funkcjonującego Punktu Konsultacyjnego w Huszlewie, celem szerokiej dostępności do profesjonalnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej w tym:</p> <p>-udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej oraz ich rodzinom i osobom chcącym podjąć terapię.</p> <p>Koszt usług prawniczych niezbędnych przy konsultacjach i poradnictwie prawnym dla osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych,osób doznających przemocy.</p>	<p>17 000,00 zł</p> <p>2400 ,00 zł</p>
2.	<p>Wspieranie inicjatyw propagujących abstynencję młodzieży do 18 roku życia oraz działania mające na celu propagowanie trzeźwości wśród dorosłych w tym finansowanie zajęć i spotkań mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych i świadomości rodziców dotyczących problemów uzależnień i przemocy.</p> <p>Promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież w szczególności zajęcia pozalekcyjne w tym sportowych promujących zdrowy i trzeźwy styl życia ,wolny od używek i przemocy.</p> <p>Organizowanie konkursów, pogadarek ,spektakli zajęć profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców.</p>	<p>15 000,00 zł</p>

	Dofinansowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego i innych imprez i spotkań mających na celu promocję zdrowego stylu życia bez używek, agresji i przemocy. Bieżące wydatki niezbędne do funkcjonowania Punktu informacyjno-konsultacyjnego ds. problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie , materiałów profilaktycznych , literatury, materiałów biurowych, wyposażenia środków czystości.	
3.	Szkolenia-członków Gminnej Komisji ds. profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i osób działających w tej dziedzinie .Szkolenie sprzedawców napoi alkoholowych Zwrot kosztów podróży członków komisji.Wydatki związane z działalnością GKRPA.	7 000,00 zł
4.	Opłaty wniosków sądowych /opłata za wnioski do sądu i opłata kosztów badania biegłych/psychologa biegłego sądowego i psychiatry/ w celu wydania opinii. Współpraca z instytucjami ,stowarzyszeń służącym rozwiązywaniu problemów alkoholowych ,przemocy	3 000,00 zł
5.	Warsztaty ,spektakle i zajęcia profilaktyczne, debaty dla rodziców, uczniów, nauczycieli.	3 500,00 zł
6.	Warsztaty terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych w dalszym procesie zdrowienia.	2 765,00 zł
7	Szkolenia profilaktyczne dla grona pedagogicznego oraz rodziców	2 500,00 zł
8.	Ogółem	53 165 ,00 zł

VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Wójt Gminy Huszlew z wykorzystaniem zasobów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Huszlewie.

Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Huszlewie, z poniżej wymienionymi instytucjami:

- 1) Poradnią Odwykowa oraz Zapobiegania i Zwalczenia Uzależnień,

- 2) Policją,
- 3) Kuratorami sądowymi,
- 4) Samorządem gminnym,
- 5) Organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy,
- 6) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 7) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Huszlewie za każdorazowy udział w jej posiedzeniach:

- Przewodniczący, Zastępca Przewodniczącego – w wysokości 150 zł brutto,
- Sekretarz, osoba prowadząca posiedzenie GKRPA – motywująca klientów do leczenia odwykowego – w wysokości 150 zł brutto,
- pozostali członkowie – w wysokości 100 zł brutto.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Grzegorz Wawryniuk